

РОЗДІЛ 1. ЯК ПІЗНАЮТЬ ІСТОРІЮ

§ 2. ВІДЛІК ЧАСУ В ІСТОРІЇ

Поміркуйте, що таке «час». Чому людям важливо вимірювати час?

1. ОДИНИЦІ ВИМІРЮВАННЯ ЧАСУ

Як ви вже знаєте, історія досліджує минуле, а отже, вона *тісно пов'язана із часом*. Історія дає відповіді на чимало запитань. Одне з них — «Коли?». Дослідники встановлюють, коли відбувалися війни, будували піраміди або вперше людина полетіла в космос. Для розуміння того, як давно відбувалися історичні події, слід ознайомитися із способами вимірювання часу.

? Поміркуймо!

1. Об'єднайтеся в групи й поміркуйте, як змінилося упродовж історії уявлення людини про час. Як час впливає на розвиток суспільства?
2. Розгляньте годинники. Спробуйте визначити їхні види й упорядкувати від найдавнішого до сучасного.

Хвилинка на цікавинку

В Україні поблизу м. Донецьк археологи знайшли стародавній сонячний годинник, створений приблизно в XIII ст. до н. е. Годинник висічений на великому камені, який найвірогідніше розміщався горизонтально. Посередині умовного «циферблата» встановлювалася жердина, яка відбивала тінь. Цей пристрій вимірював час пів годинами — така градація трапляється рідко. Схожий годинник знаходили під час розкопок у Долині царів у Єгипті.

Годинник, знайдений біля м. Донецьк (Україна, сучасне фото)

Очевидно, спочатку люди усвідомили, що таке доба. Їм було важливо розуміти, скільки вони мають часу на полювання до настання сутінок. Першим годинником була паличка, тінь від якої вказувала приблизний час доби. Для полегшення обліку часу добу поділили на періоди, які могли ділитися на менші проміжки часу. Так з'явилися години, хвилини й секунди.

Діємо: практична хвилинка

Ознайомтеся з одиницями вимірювання часу в історії. Назвіть рік, століття й тисячоліття, у яких ми живемо.

Одиниці вимірювання часу в історії

Доба — це час, протягом якого Земля обертається навколо своєї осі. Тобто проходить день і ніч. Доба триває рівно 24 години.

Рік — це проміжок часу, що дорівнює приблизному оберту Землі навколо Сонця. Рік має 12 календарних місяців і зазвичай триває 365 діб.

Століття — це проміжок часу, що дорівнює 100 рокам. Нульового століття не існує.

Тисячоліття — це проміжок часу, що дорівнює 1000 рокам.